

sam nešto privatno — nešto antropomorfno — od čega bismo se zapravo morali osloboditi kad hoćemo da govorimo o svjetovnosti svijeta kao nečem »objektivnom« — osebičnom — što doista jest? No, zar ovi »doživljaji« nisu doista? Karakteristika je svijeta u kojem živimo da te »privatne stvari« nisu uzete ozbiljno, kao zbiljske. Ne bismo li morali, konsekventno, zaključiti da ne treba u svijetu kao takvom tražiti »ništa«, nego, naprotiv, u našoj svijesti? Pretenciozna pobjeda totalnosti nad ničim očituje se u ništavnosti privatnog i njegovoj nemoćnoj pobuni, u nevažnosti »mnjenja« (d o x a) kao nečeg samo »našeg«. Ako ovo samo »moje«, što se pomnaža do privacije svih, a ipak je, čini se, efemerno, treba da nekako pruži svjetovnost svijeta, onda kao da to svjedoči samo o ništavnosti našeg — mogeg svijeta — a ne onog pravog, zbiljskog — koji se čini osiguran od ne-zgode »ničega«. No, ako svjetovnost svijeta nije ni u zbiru ni u sintezi bića u njemu, nego se čini da je pripala subjektivnosti subjekta — nije li bolje, radi spoznaje i akcije u zbilji, u »realnosti«, u onom što doista jest, isključiti iz našeg odnosa spram bića sve subjektivno, ništavno — očistiti subjektivnost subjekta od subjektivnosti i time osigurati bitnu istovetnost s u b j e k t n o s t i subjekta i o b j e k t n o s t i objekta u apsolutnom progresivnom (u intenzivnom i ekstenzivnom smislu) kruženju u biti jednog te istog totaliteta prirode i čovjeka. Istovetnost kruženja ne isključuje promjenu nego je uključuje: aproksimacija u identificiranju subjekta i objekta, relativnost subjektivnog i objektivnog, prolongiranje koincidencije u lošu beskonačnost mogući su samo na temelju p r e t h o d n o s t i totaliteta pred dijelovima, žive od njegove nadmoćnosti u njima nad njima — bilo na početku kruženja ili na njegovom kraju ili za njegovo vrijeme. Ovakvo kruženje svega ne prevladava samo ništavni, subjektivni svijet, ne zatire samo trag »ničega« u svakoj određenosti, nego ujedno, funkcionaliziranjem svega do indicije za nešto drugo i za sve zajedno, raspršuje stvari do kojih mu je u njihovoj »stvarnosti« bilo jedino stalo, nasuprot ne-stvarnosti privatnog svijeta. Totalno kruženje jednog te istog, uz njegovo aktualno obnavljanje sve na višoj razini totalnosti, tj. istovetnosti i odstranjenja »ničega« kao principa indivi-